

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/188/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115208670
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2115208670.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlaticy Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Terézie Mecelovej vo veci žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, Lamačská cesta 8, 833 04 Bratislava 37, IČO: 31 749 542, zastúpeného splnomocnenkyňou: AENEA Legal s.r.o., Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovaným: 1. W. B., nar. XX. V. XXXX, trvalo bytom S. XXXX/XX, C., 2. Ing. V. B., rod. W., nar. XX. Y. XXXX, trvalo bytom S. XXXX/XX, C., o zaplatenie 17.686,09 eur s príslušenstvom a zmluvnou pokutou, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 9. marca 2017 č. k. 11C/193/2015-223, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu a v časti o náhrade trov prvoinštančného konania r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. vo vzťahu k uzneseniu súdu prvej inštancie č.k. 11C/193/2015-68 zo dňa 24.5.2016 konanie v časti o zaplatenie zmluvného úroku vo výške 1.303,47 eur, v časti vyčísleného úroku z omeškania vo výške 1.102,86 eur a v časti úroku z omeškania vo výške 8,05% p.a. zo sumy 17.686,09 eur od 11.4.2015 do 11.11.2015 zastavil; II. konanie v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,05% p.a. zo sumy 17.686,09 eur od 12.11.2015 do 12.4.2016 v sume 592,90 eur, v časti úroku z omeškania vo výške 8,00% p.a. zo sumy 17.686,09 eur od 13.4.2016 do 13.11.2016, a v časti zmluvnej pokuty vo výške 174,29 eur zastavil; III. vo zvyšku žalobu zamietol; IV. žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania každému v rozsahu 75% trov konania; V. žalobcovi priznal voči žalovaným v 1/ a 2/ nárok spoločne a nerozdielne na náhradu trov konania za odročené pojednávanie dňa 15.11.2016.

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1, § 235 ods. 2, § 470 ods. 1 a 2 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení nesk. predpisu (ďalej len „CSP“); § 1 ods. 1 a 2, § 2 ods. 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, § 5 od. 1 písm. b/, § 8 ods. 1 písm. a/, § 12 ods. 1 zákona č. 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (ďalej len „ZoŠFRB“); § 48 ods. 1 a 2, § 52 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1 a 2, § 100 ods. 1, § 101, § 107 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 457, § 488 a § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.z.“); § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení nesk. predpisov (ďalej len „Obch.z.“); § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „ZoOS“); § 1 ods. 3 písm. p/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSÚ“).

Vecne dôvodil, že žalobca sa žalobou z 13.4.2015, doručenou súdu 21.4.2015, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť mu sumu 17.686,09 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 10.174,25 eur, úrokom z omeškania vo výške 1.102,86 eur, úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 17.686,09 eur od 11.4.2015 do zaplatenia a zmluvnú pokutu vo výške 2.786,03 eur, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných, ako aj zaplatenia náhrady trov konania. Podaním z 2.5.2016, doručeným súdu

11.5.2016, žiadal žalobca pripustiť zmenu petitu žaloby, podľa ktorého budú žalovaní povinní zaplatiť mu sumu 17.686,09 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 8.870,78 eur, úrokom z omeškania vo výške 8,05% p.a. zo sumy 17.686,09 eur od 12.11.2015 do 12.4.2016 v sume 592,90 eur, úrokom z omeškania vo výške 8,00% p.a. zo sumy 17.686,09 eur od 13.4.2016 až do zaplatenia a zmluvnú pokutu vo výške 2.786,03 eur, s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Uvedenú zmenu petitu odôvodnil žalobca tým, že žalobcovia odo dňa odstúpenia od zmluvy v období od 03/2015 do 04/2016 vykonali 14 platieb vo výške 226,44 eur, čo spolu predstavuje sumu 3.170,16 eur, pričom podrobne uviedol, ako plnenia započítal, pričom tieto započítal na príslušenstvo. Uznesením č.k. 11C/193/2015-68 z 24.5.2016 súd prvej inštancie navrhnutú zmenu petitu žaloby pripustil. Podaním z 2.5.2016 však došlo aj k čiastočnému späťvzatiu žaloby v časti zmluvného úroku vo výške 1.303,47 eur (uplatnená suma 8.870,78 eur v podaní zo dňa 2.5.2016 oproti sume v žalobe vo výške 10.174,25), v časti vyčísleného úroku z omeškania vo výške 1.102,86 eur a v časti úroku z omeškania vo výške 8,05% p.a. zo sumy 17.686,09 eur od 11.4.2015 do 11.11.2015, o čom však v uznesení č.k. 11C/193/2015-68 z 24.5.2016 nebolo rozhodnuté. Súd konanie v časti zmluvného úroku vo výške 1.303,47 eur, v časti vyčísleného úroku z omeškania vo výške 1.102,86 eur a v časti úroku z omeškania vo výške 8,05% p.a. zo sumy 17.686,09 eur od 11.4.2015 do 11.11.2015, so špecifikáciou vo vzťahu k uzneseniu č.k. 11C/193/2015-68 z 24.5.2016, vo výroku I. zastavil, keď nebolo potrebné zisťovať stanovisko žalovaných k čiastočnému späťvzatiu žaloby, nakoľko k nemu došlo skôr, než sa začalo pojednávanie. Uvedeným spôsobom (t.j. osobitne vo vzťahu k danému uzneseniu, a nie v rámci výroku II. tohto rozhodnutia) bolo potrebné rozhodnúť z dôvodu, že kvôli započítavaniu platieb urobených žalovanými v priebehu konania žalobcom nie na istinu, ale na príslušenstvo, v spojení s tým, že v zmysle CSP už nie je možné pri spotrebiteľoch rozhodnúť o pripustení zmeny petitu žaloby, by nebolo možné zrozumiteľne rozhodnúť o čiastočnom zastavení konania na základe štyroch ďalších späťvzatí. Podaniami z 20.7.2016 (č.l. 90), z 28.9.2016 (č.l. 131), z 11.11.2016 (č.l. 158), doručenými súdu pred otvorením pojednávania dňa 15.11.2016, a čiastočne podaním zo 6.2.2017 (č.l. 196), doručeným súdu po otvorení pojednávania, žiadal žalobca pripustiť zmenu žaloby, hoci podľa obsahu podaní ide o čiastočné späťvzatia žaloby a podania tak boli aj označené. Pri porovnaní petitu žaloby, ktorý bol predmetom konania po právoplatnosti uznesenia č.k. 11C/193/2015-68 z 24.5.2016 v spojení s výrokom I. tohto uznesenia a podaním zo dňa 6.2.2017 je zrejmé, že žalobca zobral žalobu späť v časti úroku z omeškania vo výške 8,05% p.a. zo sumy 17.686,09 eur od 12.11.2015 do 12.4.2016 v sume 592,90 eur, v časti úroku z omeškania vo výške 8,00% p.a. zo sumy 17.686,09 eur od 13.4.2016 do 13.11.2016, a v časti zmluvnej pokuty vo výške 174,29 eur. Proti poslednému späťvzatiu žaloby, doručenému súdu po otvorení pojednávania, žalovaní 1/ a 2/ na pojednávaní dňa 9.2.2017 nenamietali. Čiastočné späťvzatia odôvodnil žalobca tým, že žalovaní 1/ a 2/ uhradili dňa 12.5.2016 sumu 226,44 eur, dňa 13.6.2016 sumu 226,44 eur, dňa 12.7.2016 sumu 226,44 eur, dňa 12.8.2016 sumu 226,44 eur, dňa 12.9.2016 sumu 226,44 eur, dňa 12.10.2016 sumu 226,44 eur, dňa 14.11.2016 sumu 226,44 eur. Uvedené platby žalobca započítaval nie na istinu, ale postupne na zmluvný úrok, úrok z omeškania, a zmluvnú pokutu. Súd v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,05% p.a. zo sumy 17.686,09 eur od 12.11.2015 do 12.4.2016 v sume 592,90 eur, v časti úroku z omeškania vo výške 8,00% p.a. zo sumy 17.686,09 eur od 13.4.2016 do 13.11.2016, a v časti zmluvnej pokuty vo výške 174,29 eur vo výroku II. zastavil, keď v prípade prvých troch uvedených čiastočných späťvzatí nebolo potrebné zisťovať stanovisko žalovaných k nim, nakoľko k nim došlo skôr, než sa začalo pojednávanie a v prípade posledného čiastočného späťvzatia voči nemu žalovaní nenamietali. Pokiaľ ide o návrh na pripustenie zmeny petitu žaloby zo 6.2.2017 (o zmluvný úrok vo výške 3,6% p.a. z istiny vo výške 17.686,09 eur od 16.4.2015 do zaplatenia a o náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 553,84 eur), vzhľadom k tomu, že súd má za to, že prejednávacia vec je vecou spotrebiteľskou, uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 9.2.2017 zamietol návrh žalobcu na pripustenie zmeny petitu žaloby urobený v podaní zo 6.2.2017, pričom uvedené uznesenie nebolo potrebné vyhotovovať písomne v zmysle § 235 ods. 2 CSP. Žalobca sa teda žalobou po pripustení zmeny petitu žaloby uznesením č.l. 68, nepripustení zmeny petitu žaloby na pojednávaní 9.2.2017 a čiastočných zastaveniach konania vo výroku I. a II. takéhoto rozsudku v konečnom dôsledku domáhal zaplatenia istiny vo výške 17.686,09 eur, zmluvného úroku vo výške 8.870,78 eur, úroku z omeškania vo výške 8,00% p.a. zo sumy 17.686,09 eur od 14.11.2016 do zaplatenia a zmluvnej pokuty vo výške 2.611,74 eur. Pôvodne žiadal žalobca zaviazat' žalovaných tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, pričom v podaní zo 6.2.2017 upresnil, že ich žiada zaviazat' spoločne a nerozdielne. Uvedené súd posúdil ako upresnenie žaloby, keď súd navrhnutým spôsobom zaviazania ani nie je viazaný, ale sám by posúdil spôsob zaviazania žalovaných v prípade vyhovieť žalobe.

Súd prvej inštancie vychádzal zo zisteného skutkového stavu, že medzi žalobcom a žalovanými bola uzavretá 11.10.2000 Zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru pod č. 207/1230/2000, žalovaným bola poskytnutá podpora vo výške 19.916,35 eur (600.000 Sk) pri základnej úrokovej sadzbe 3,6% a dobe splatnosti 30 rokov, listom z 15.1.2008 (č. l. 167 a 174) žalobca jednostranne odstúpil od úverovej zmluvy, a to z dôvodu omeškania s plnením splátok, pričom odstúpenie od zmluvy doručil obom žalovaným. V konaní žalovaní vzniesli námietku premlčania nároku žalobcu, vzhľadom k čomu sa súd najskôr zaoberal dôvodnosťou vznesenej námietky a otázkou premlčania nároku žalobcu, z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že námietka premlčania bola vznesená dôvodne a je potrebné na ňu prihliadať. Dôvodil, že zmluva uzavretá medzi stranami s prihliadnutím na § 1 ods. 3 písm. p/ ZoSÚ nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa ZoSÚ, ale právny vzťah medzi založený predmetnou zmluvou je právnym vzťahom založený spotrebiteľskou zmluvou v širšom zmysle. Bol názoru, že v predmetnej veci ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, nakoľko žalobca je samostatnou právnickou osobou, pričom jeho príjmami sú o.i. aj splátky úrokov z úverov poskytnutých z fondu, výnosy zo sankcií uložených fondom a v súčasnosti aj výnosy z prostriedkov fondu uložených v Štátnej pokladnici, ide o právnickú osobu, ktorá má charakter subjektu hospodáriaceho so ziskom, preto vykonáva činnosť obchodnú, a preto aj žalobcu je možné subsumovať pod ustanovenie § 52 ods. 3 O.z.. Postaveniu žalobcu ako dodávateľa napovedá aj skutočnosť započítavania platieb urobených žalovanými na príslušenstvo, čo predstavuje čisto obchodný prístup. Žalovaní sú pritom nepochybne spotrebiteľmi, ktorí služby žalobcu využili v zmysle ZoŠFRB a nevystupovali v predmetnom právnom vzťahu v rámci svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti. Právny vzťah vzniknutý predmetnou zmluvou medzi jej účastníkmi nie je možné posudzovať ako vzťah obchodného charakteru, pretože podľa samotných záverečných ustanovení zmluvy (čl. XII. bod 12.3) sa táto zmluva riadi najmä O.z., nie Obch.z.. Zároveň je nutné v prospech žalovaných ako spotrebiteľov vyložiť ustanovenie § 54 ods. 1 a 2 O.z., z ktorého vyplýva, že v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 2 O.z.), pričom bez ohľadu na text zmluvy, ktorou je spotrebiteľ viazaný, nemôže si zhoršiť svoje zmluvné postavenie tak, že by nevyužil práva, ktoré mu poskytuje O.z. (§ 54 ods. 1 O.z.). Súd prvej inštancie vychádzal aj z toho, že v zmysle § 23a ZoOS je predmetná zmluva typovou zmluvou, nakoľko ju žalobca uzatvára vo viacerých prípadoch, a spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Uzavrel, že predmetná úverová zmluva uzavretá medzi stranami sporu, hoci je ako zmluvný typ upravená v Obch.z. (§ 497 a nasl.) a predstavuje „absolútny obchod“, sa ako spotrebiteľská zmluva v širšom zmysle spravuje aj ustanoveniami § 52 a nasl. O.z., keď zároveň vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy a na nepodnikateľský účel zmluvy, vznikli medzi účastníkmi zmluvy typické občianskoprávne vzťahy, a to aj s poukazom na použitie O.z. uvedené v záverečných ustanoveniach zmluvy. Hoci teda úverová zmluva nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa ZoSÚ, je daný jej spotrebiteľský charakter v širšom slova zmysle, a to v zmysle § 52 a nasl. O.z., ktorý súd v predmetnej veci na právny vzťah účastníkov zmluvy aplikoval.

Súd poukázal aj na to, že dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak O.z. ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (5MCdo 20/09, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co/278/2014 z 11.3.2015 v obdobnej veci).

Mal za preukázané, že žalobca listami z 15.1.2008, doručenými žalovaným, odstúpil od zmluvy z dôvodu porušenia povinností žalovanými, ktorí sa dostali do omeškania s plnením 22 splátok, pričom požadoval od žalovaných uhradenie nesplatenej istiny, nesplateného prislúchajúceho úroku a sankcie v celkovej sume 1.248.590,20 Sk. Skutočnosť, že odstúpenie od zmluvy bolo riadne doručené žalovaným, preukázali žalovaní tým, že predložili originály týchto listín, pričom by bolo nevhodné vykonávať dokazovanie ohľadom dátumu doručenia odstúpení od zmluvy pre účely rozhodnutia vo veci. Podľa § 48 ods. 2 O.z. sa odstúpením zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc), čím zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vzniká povinnosť jej účastníkov vrátiť si navzájom už vykonané plnenia (§ 457 O.z.), a to titulom bezdôvodného obohatenia. Odstúpením od zmluvy vzniklo teda žalobcovi právo na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaných. Toto právo sa v zmysle § 107 ods. 1 O.z. premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Premlčacia doba v danom prípade začala plynúť doručením odstúpenia od zmluvy z 15.1.2008 žalovaným v januári 2008, z čoho je zrejmé, že žaloba dňa 21.4.2015 bola podaná po márnom uplynutí dvojročnej premlčacej doby. Na odstúpenie

od zmluvy ako jednostranného právneho úkonu žalobcu adresovaného žalovaným 1/ a 2/ je pritom potrebné aplikovať ustanovenia O.z. a nie ustanovenia Obch.z.. Podľa § 349 ods. 1 Obch.z. odstúpením od zmluvy zmluva zaniká, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane, pričom Obch.z. v § 351 ods. 1 umožňuje, aby určité ustanovenia mohli podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu trvať aj po ukončení zmluvy. Pri úverovej zmluve ustanovenie § 506 Obch.z. umožňuje veriteľovi odstúpiť od zmluvy, ak bol dlžník v omeškani s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace a požadovať od dlžníka vrátenie dlžnej sumy s úrokmi. Na rozdiel od uvedeného O.z. s odstúpením od zmluvy v § 48 ods. 2 v zásade spája jej zrušenie, a to s účinkami od začiatku. Zákonná úprava odstúpenia od zmluvy v O.z. je teda pre žalovaných ako spotrebiteľov výhodnejšia, ktorej výhodnejšej úpravy sa žalovaní nemohli vzdať. Aj keď ustanovenie § 48 ods. 2 O.z. umožňuje účastníkom zmluvy dohodnúť sa na inom zrušení zmluvy než od jej začiatku, pri spotrebiteľskom vzťahu táto možnosť je výrazne obmedzená ustanovením § 54 O.z., pretože podľa tohto ustanovenia sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa a spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Akákoľvek dohoda posúvajúca moment zrušenia zmluvy na iný termín než od začiatku, vzhľadom na následky tohto jednostranného právneho úkonu, bez akýchkoľvek pochybností zmluvné postavenie žalobcov zhoršuje. Ak spotrebiteľská zmluva upravuje následky odstúpenia odlišne od občianskoprávnej úpravy, takéto dojednanie je absolútne neplatné pre jeho rozpor s ustanovením § 54 O.z.. Medzi zmluvnými stranami bolo po odstúpení od zmluvy možné práve vysporiadanie vzájomných vzťahov podľa princípov bezdôvodného obohatenia pri aplikácii dvojročnej premlčacej doby, keď žalobca podal žalobu na súd až po jej uplynutí. Je potrebné pritom poukázať na to, že je to žalobca, kto sa rozhodol využiť inštitút odstúpenia od zmluvy, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia (napr. výpoveď, strata výhody splátok). Pokiaľ ide o ďalšie odstúpenia od zmluvy z 3.10.2012 a z 9.3.2015, tieto už nemohli mať žiadne právne účinky, nakoľko účinky odstúpenia od zmluvy vyvolalo už prvé odstúpenie od zmluvy z 15.1.2008. Následne nebola medzi stranami sporu uzavretá nová zmluva, od ktorej by bolo možné odstúpiť. Pokiaľ ide o poukazovanie žalobcu na e-mail z 21.10.2014 (č.l. 204), súd poukázal na výpoveď žalovanej 2/, ktorá k e-mailu uviedla, že v tom čase nevedeli, že dlh je už premlčaný, toto sa dozvedeli, až keď sa spojili s ich právnym zástupcom. Snažili sa nejako dohodnúť s právnickou kanceláriou, ktorá ich oslovila, bol vytváraný psychický tlak, snažili sa to nejak vyriešiť. Kontaktovali aj žalobcu, ktorý im potvrdil, že odstúpenie od zmluvy je platné. Pokiaľ ide o e-mailovú komunikáciu, e-mail písala ona, manžel sa k tomu nijako nevyjadril. Súd mal za to, že okrem toho, že odosielateľom e-mailu z 21.10.2014 (č.l. 204) bola iba žalovaná 2/, a nie obaja žalovaní, nejde o uznanie dlhu v zmysle § 558 O.z., nakoľko v ňom nie je určený dlh čo do dôvodu aj výšky a zároveň bol dlh v uvedenom čase premlčaný, pričom o tomto premlčaní žalovaná 2/ podľa jej vyjadrenia nevedela a žalobca v konaní opak nepreukázal. Uvedené pritom platí pre akékoľvek podanie žalovaných doručované žalobcovi. Nakoľko v konaní bola vznesená námietka premlčania, ktorú súd považoval za dôvodnú, na premlčanie nároku žalobcu voči žalovaným prihliadol, a preto žalobu vo výroku III. zamietol. Za premlčané považoval súd aj uplatnené zmluvné úroky a úroky z omeškania, keďže tvoria príslušenstvo pohľadávky a sledujú jej osud, z čoho možno usúdiť, že vedľajší úrokový záväzok sa premlčí najneskôr v rovnakej dobe ako hlavný peňažný záväzok. Rovnako zamietol súd žalobu aj v časti zmluvnej pokuty, nakoľko ak došlo k zrušeniu zmluvy v dôsledku odstúpenia od nej (§ 48 O.z.), zanikajú aj práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 251, § 255 ods. 1 a 2, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP, vecne dôvodil, že žalobca sa pôvodnou žalobou domáhal zaplataenia istiny 17.686,09 eur, zmluvného úroku vo výške 10.174,25 eur, úroku z omeškania vo výške 1.102,86 eur, úroku z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 17.686,09 eur od 11.4.2015 do zaplataenia (t.j. do dňa rozhodnutia 9.3.2017 ide o sumu 2.726,54 eur) a zmluvnej pokuty vo výške 2.786,03 eur, teda spolu sumy 34.475,77 eur, žalovaní zavinili zastavenie konania v sume 4.302,36 eur (t. j. 19 platieb vo výške 226,44 eur zaplataených v období od 5/2015 - 11/2016), keď platby dňa 18.3.2015 a 13.4.2015 boli urobené pred podaním žaloby, a preto v tejto časti zavinil zastavenie konania žalobca. Keďže žalobca si v konaní pôvodne uplatnil celkom sumu 34.475,77 eur, pričom zavinil zastavenie konania v sume 452,88 eur (2x 226,44 eur zaplataených pred podaním žaloby) a žalovaní zavinili zastavenie konania v sume 4.302,36 eur (19x 226,44 eur zaplataených po podaní žaloby), pričom vo zvyšku bola žaloba zamietnutá, z uvedeného vyplýva hrubý úspech žalobcu 12,50% (zavinenie zastavenia konania žalovanými možno posúdiť ako úspech žalobcu) a hrubý úspech žalovaných 87,50%, a teda konečný čistý úspech žalovaných je 75% (87,50 - 12,50), čo v konečnom dôsledku znamená nárok každého zo

žalovaných voči žalobcovi na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 75% trov konania.

Žalobca si uplatnil aj nárok na náhradu trov odročeného pojednávania v zmysle § 181 ods. 4 a 5 CSP s tým, že žalovaní boli poučení, a preto sú povinní znášať trovy spôsobené odročením pojednávania dňa 15.11.2016. Súd prvej inštancie prišiel k záveru, že žalovaní ako spotrebiteľia majú síce možnosť predložiť alebo označiť všetky dôkazy najneskôr do rozhodnutia vo veci samej, ale boli pred pojednávaním dňa 15.11.2016 uznesením z 10.8.2016 vyzvaní, aby označili dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, napriek tomu na pojednávaní dňa 15.11.2016 nepredložili nimi navrhované listinné dôkazy, hoci im v tom nebránila žiadna prekážka a pojednávanie bolo potrebné odročiť, čím žalobcovi vznikli trovy. Nakoľko v dôsledku odročenia pojednávania došlo k vzniku trov na strane žalobcu, trovy odročeného pojednávania znáša ten, kto odročenie zaviniť, t. j. žalovaní 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne. Na uvedenom pritom nič nemení skutočnosť, že na strane žalovaných ide o spotrebiteľov, nakoľko aplikácia § 181 ods. 5 CSP nie je v rámci ustanovení o spotrebiteľských sporoch (§ 290 a nasl. CSP) vylúčená. O výške náhrady žalobcu za odročené pojednávanie bude rozhodnuté analogicky v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie iba v jeho časti zvyškovo zamietajúcej žalobu (III. výrok) a v časti náhrady trov prvoinštančného konania (IV. výrok) podal včas odvolanie žalobca, s návrhom na jeho zmenu v napadnutej časti vyhovením žalobe a rozhodnutím, že žalobca má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%, alternatívne navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnil v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/ a h/ CSP. Ďalej dôvodil, že žalobca v uvedenom konaní nevystupuje a ani nekoná v rámci svojej činnosti ako „dodávateľ“ v zmysle zákonnej definície uvedenej v § 52 ods. 3 O.z. a Zmluva o poskytovaní podpory vo forme úveru, ním uzatváraná, nemôže byť označovaná ako spotrebiteľská pre nesplnenie podmienky subjektu na strane žalobcu, ktorý nenapĺňa pojmové znaky dodávateľa. Dodávateľom a tým aj zmluvnou stranou spotrebiteľskej zmluvy môže byť len osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Pri posudzovaní činnosti žalobcu je potrebné vychádzať zo základných ustanovení ZoŠFRB, podľa ktorých sa financovanie priorit štátnej bytovej politiky schválených vládou Slovenskej republiky pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu uskutočňuje prostredníctvom fondu. Fond je finančnou inštitúciou slúžiacou na implementáciu finančných nástrojov podľa osobitného predpisu. Výkon činnosti žalobcu nemá žiadny z pojmových znakov podnikateľskej činnosti (podnikania) v zmysle § 2 ods. 1 Obch.z.. ZoŠFRB v § 3 definuje čo sa považuje za príjem fondu a v § 4 upravuje použitie prostriedkov fondu a to výlučne na: a) štátnu podporu poskytovanú na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, b) výdavky súvisiace s činnosťou fondu. Zo zákonného vymedzenia jednoznačne vyplýva za akým účelom je žalobca oprávnený použiť finančné prostriedky ako aj tá skutočnosť, že nevykonáva obchodnú, resp. podnikateľskú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, ktorý by sa následne prerozdeľoval. Finančné prostriedky, s ktorými žalobca hospodári sú okrem iného aj finančné prostriedky Európskej únie a dotácie zo štátneho rozpočtu, ktoré ani na spomínaný účel nemôžu byť použité. Samotné hospodárenie žalobcu sa riadi podľa schváleného rozpočtu, ktorý je navyše zapojený finančnými vzťahmi na rozpočet Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ktoré je správcom fondu a vykonáva kontrolu. Za zmätočné žalobca považoval, že súd prvej inštancie na konkrétny právny vzťah založený zmluvou upravenou výlučne v Obch. z. aplikuje tak O. z. ako aj Obch. z.. Bol názoru, že pokiaľ je konkrétna zmluva ako zmluvný typ upravená v Obch.z., nemožno na ňu použiť ustanovenia O.z. (s výnimkou tých ustanovení, ktoré obchodnoprávna úprava neobsahuje, resp. na ne odkazuje). V danom prípade je preto potrebné vychádzať z ustanovení Obch.z. o zmluve o úvere a tiež z ustanovení o premlčaní a odstúpení od zmluvy, nakoľko Obch. z. obsahuje samostatnú úpravu uvedených inštitútov. Považoval za nelogické, že súd prvej inštancie posudzoval odstúpenie od zmluvy o úvere a nároky z neho plynúce a rovnako aj premlčanie pohľadávky žalobcu v intencích O.z.. S poukazom na ustanovenie § 16 zákona č. 150/2013 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania bol názoru, že nemožno prijať záver o tom, že zmluva o úvere je typovou zmluvou alebo formulárovou zmluvou. Poukázal na čl. 1 a 2 Smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice rady 87/102/EHS, ktoré znenie bolo transponované do ZoSÚ, konkrétne § 1 ods. 3 písm. p/. Žalobca nie je subjektom, ktorý cielene vytvára zisk, resp. ktorý by bol oprávnený svoje zdroje označené ako zisk vyplácať svojmu vedeniu alebo zamestnancom, v dôsledku čoho uňho absentuje hlavný účel podnikateľskej a obchodnej činnosti. V danom fakte spočíva jeden z hlavných rozdielov medzi žalobcom a subjektom dodávateľa ako ho chápu normy spotrebiteľského práva SR. Z dikcie článku XI. zmluvy o úvere nevyplýva, že by sa mal na daný právny vzťah uplatniť výlučne len O.z., tento výklad nie je ani možný, keďže zmluva o

úvere, ktorú strany sporu uzavreli je upravená výlučne len v Obch.z.. Vzhľadom na uvedené nemožno aplikovať ustanovenie § 54 ods. 1 a 2 O.z. o pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv, na ktoré odkazuje súd. Ak by aj malo byť toto zmluvné ustanovenie neplatné, s čím sa žalobca nestotožňuje, nespôsobuje to neplatnosť celej zmluvy vzhľadom na dohodnutú Salvatorskú klauzulu v článku XI. zmluvy o úvere, nachádzajúcu oporu aj v § 41 O.z.. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/120/2010, tiež na jeho rozsudok z 18.5.2000 sp. zn. 4Obo/115/99, rozsudok Okresného súdu Žilina zo 14.1.2016 č. k. 14C/323/2013-230, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 20.10.2016 sp. zn. 9Co/249/2016, rozsudok OS Prešov z 26.10.2016 č. k. 14C/183/2015-121 a rozsudok OS Dunajská Streda zo 14.12.2016 č. k. 15Csp/130/2016-143. Žalobca zotrval na svojom názore, že vzťah založený medzi stranami je obchodnoprávnym vzťahom, a to konkrétne vzťahom zo zmluvy o úvere upravenej ako zmluvný typ v ustanoveniach § 497 a nasl. Obch.z.. Žalobca v súlade s § 344 Obch.z. odstúpil od zmluvy o úvere v súlade s ustanovením článku VIII. ods. 8.4., ktorý ho oprávňuje odstúpiť od zmluvy v prípade, ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov. Nakoľko je ustanovenie § 506 Obch.z. lex specialis k všeobecným ustanoveniam Obch.z. od odstúpení od zmluvy, žalobca si uplatňuje okrem úroku z omeškania aj zmluvný úrok vyplývajúci z ustanovenia článku IV. zmluvy o úvere. Podľa § 506 Obch.z. je oprávnením veriteľa požadovať vrátenie dlžnej sumy aj s úrokmi. Požiadavka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (dlžnú sumu) vyplýva zo zmluvy o úvere. Aj povinnosť platiť úrok z nevrátenej časti úveru vyplýva zo zmluvy o úvere ak trvá, resp. pokračuje aj po účinnosti odstúpenia veriteľa od zmluvy. Je opodstatnené, aby po odstúpení od zmluvy o úvere podľa § 506 Obch.z. dlžník naďalej platil tak úroky z úveru, ako aj úroky z omeškania, ktoré sú buď zmluvne dojednané alebo zákonné (§ 369 ods. 1 Obch.z.). Súd prvej inštancie sa priklonil k záveru, že na daný spor je potrebné aplikovať ustanovenia O.z. o bezdôvodnom obohatení, s čím sa žalobca nestotožňuje, a to vzhľadom na účinky odstúpenia podľa Obch.z.. Pri obchodno-záväzkových vzťahoch odstúpenie od zmluvy má účinky „ex nunc“, čo znamená, že zánik zmluvy nastáva k dobe účinnosti právneho úkonu, ktorým oprávnená strana odstúpila od zmluvy. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 33Cdo 113/2008 z 9.2.2010. Tým, že veriteľ odstúpi od úverovej zmluvy nastane zánik záväzku, pričom ale nezániká celý právny vzťah medzi stranami. Zaniknú iba niektoré povinnosti, ale môžu tiež vzniknúť nové povinnosti. Požiadavka vrátiť peňažné prostriedky (vrátane príslušenstva, ako sú úroky, úroky z omeškania a zmluvná pokuta), poskytnuté na základe úverovej zmluvy nezániká a nezánikne ani zabezpečenie tejto pohľadávky. Na základe svojho záveru o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaných, aplikoval súd prvej inštancie na daný právny vzťah ustanovenia o plynutí premlčacej doby § 107 ods. 1 a 2 O.z., s čím sa žalobca nestotožňuje, pokiaľ by však súd prijal tento záver, žalobca poukazuje na judikáty zaoberajúce sa vydaním bezdôvodného obohatenia v obchodno-právnych vzťahoch, v ktorých je potrebné aplikovať štvorročnú premlčaciu lehotu podľa § 397 Obch.z.. Poukázal na rozsudok Krajského súdu Košice sp.zn. 4Cob/81/2014 z 30.10.2014, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 593/2015. K záveru súdu o tom, že v konaní by bolo neehospodárne vykonať dokazovanie ohľadom dátumu doručenia odstúpení od zmluvy konkrétnemu žalovanému, žalobca uviedol, že takúto časť odôvodnenia rozsudku považuje za neodôvodnenú a vychádzajúcu z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Žalobca bol názoru, že súd nedostatočne zistil skutkový stav a nezaoberal sa tým, či boli splnené podmienky pred zaslaním odstúpenia. Žalobca v konaní preukázal, že pred zaslaním odstúpenia od zmluvy o úvere z 3.10.2012 zaslal žalovaným výzvu na úhradu - upomienku č. 1 z 19.1.2012, súd sa však touto výzvou na úhradu, nevyhnutnou pred zaslaním odstúpenia, nezaoberal a nehodnotil ju ako dôkaz samostatne, ani v súvislosti s inými dôkazmi. Žalobca poukázal na žiadosť o predčasné splatenie úveru podpísanú vlastnoručným podpisom oboch žalovaných, v ktorej žiadali žalobcu o možnosť predčasného splatenia úveru a o vyčíslenie konečných zostatkov, zároveň vyjadrili svoj výslovný súhlas s novým zmluvným dojednaním o zmene výšky poplatku za predčasné splatenie úveru. Išlo o zmluvné dojednanie z dovtedy platnej a účinnej zmluvy o úvere. Na základe uvedenej žiadosti bolo žalovaným zaslané vyčíslenie zostatkov pre predčasné splatenie úveru z 24.5.2012 s lehotou splatnosti najneskôr do 29.6.2012, zároveň boli poučení, že ak v uvedenom termíne nesplnia svoj záväzok a nepristúpia k vyplateniu celkovej dlžnej sumy, budú povinní aj naďalej úver riadne splácať. Žalovaní ani v dodatočnej lehote do 31.7.2012 nesplatili žalobcovi celkovú dlžnú sumu, čo potvrdila W. A. B., a.s., oznámením o nesplnení existujúcich záväzkov. Keďže žalovaní nepristúpili k predčasnému splateniu úveru, zmluvný vzťah naďalej trval, o čom svedčí aj skutočnosť, že žalovaní vykonávali pravidelné úhrady mesačných splátok. Z uvedeného skutkového stavu má žalobca za to, že súd prvej inštancie mal pri posudzovaní jednotlivých odstúpení od zmluvy a splnenia podmienok, ktoré k nemu smerovali, vychádzať z odstúpenia z 3.10.2012. Vzhľadom na uvedené nárok žalobcu nie je premlčaný, nakoľko žaloba o zaplatenie bola doručená na súd 21.4.2015, t.j. v rámci plynutia štvorročnej premlčacej doby v zmysle Obch.z.. Žalobca poukázal aj na viaceré

vyhlásenia žalovaných, v ktorých uznali svoj záväzok a to napr. e-mailovú komunikáciu z 21.10.2014, teda v čase pred uplynutím premlčacej doby v zmysle Obch.z.. Vzhľadom na uvedené neobstojí tvrdenie žalovaných, že v čase keď uznali dlh, nemali vedomosť, že je premlčaný, avšak ten v skutočnosti premlčaný nebol. Strany sa v zmluve výslovne dohodli, že ak dôjde k naplneniu bodu 8.4. zmluvy, sú žalovaní povinní uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10% z celej dlžnej sumy, ktorá pozostáva zo súčtu zostatku istiny a úroku. Žalobca poukázal na uznesenie NS SR sp.zn. 2 M Obdo 3/2009 a tiež jeho rozsudok sp.zn. 4 Obdo 4/99 a bol názoru, že mu vznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v celom rozsahu, nakoľko boli splnené všetky podmienky, ktoré stanovila zmluva o úvere. Žalobca mal s poukazom na uvedené odvolacie dôvody za to, že jeho nárok na zaplatenie žalovanej sumy spolu s príslušenstvom, po pripustení zmien žaloby je dôvodný v celom rozsahu a súd mal pri výpočte pomeru úspechu, resp. neúspechu z neho vychádzať, preto nesúhlasí s vyčísleným čiastočným úspechom žalovaných v konaní vo výške 75%. Žalobca mal za to, že odôvodnenie rozsudku je nepreskúmateľné, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu vyjadrili tak, že navrhli rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť z dôvodu jeho vecnej správnosti. Ďalej uviedli, že žalobca od zmluvy odstúpil právoplatne, čo doložili originálom odstúpenia od zmluvy na meno žalovaného 1/ a na meno žalovanej 2/, žalobca v konaní nepreukázal, že toto odstúpenie od zmluvy nebolo doručené v januári 2008. Žalobca namietal tvrdením, že 15.1.2008 je len dátum vyhotovenia odvolania, a nie dátum doručenia ale nepreukázal, že toto odstúpenie nebolo zaslané v dátume vyhotovenia. Aj keby došlo k odoslaniu s oneskorením a s prihliadnutím na možnosť prebratia zásielky v 18-dňovej odbernej lehote, je preukázateľné, že žalovaní sa o odstúpení od zmluvy dozvedeli najneskôr vo februári 2008, pričom žalobca už vtedy vedel, že platbu z odstúpenia od zmluvy nemá na účte. Taktiež žalobca namietal, že odstúpenie nebolo právoplatné, pretože mu nepredchádzala výzva, toto však nenamietal počas pojednávania, táto námietka je preto bezpredmetná, napriek tomu však priložili výzvu aj upomienku pred podaním na súd na vymáhanie. Žalobca k pohľadávke nepristupoval s náležitou starostlivosťou, pretože už v roku 2003 vedel, že byt, na ktorý poskytuje úver, nie je vo vlastníctve žalovaných, ani nikdy nebude, na ktorú skutočnosť bol upozornený viackrát zo strany žalovaných ako aj staviteľa, ktorý žalovaným byt staval, napriek tomu došlo zo strany žalobcu k odstúpeniu od zmluvy až v roku 2008. V ich prípade podal žalobu na súd právny zástupca ŠFRB vo veci nezaplatenej podpory, túto agendu je schopný ŠFRB zvládnuť aj bez potreby zastúpenia advokátom a za účelný nie je možné považovať postup, kedy ŠFRB splnomocňuje na zastupovanie v štandardnom spore advokáta. Poukázali aj na fakt, že zástupca žalobcu s nimi nekomunikoval, začal s nimi komunikovať až po ich telefonátoch so ŠFRB a následných telefonátoch so ŠFRB smerom na zástupcu žalobcu. Aj dohody, ktoré im zasielal neboli akceptovateľné ani pre žalobcu, ani pre nich. Poukázali na rozhodnutia týkajúce sa problematiky spotrebiteľských právnych vzťahoch, v ktorých boli zmluvy posudzované podľa O.z., a to rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne 5Co/174/2016 a 5Co/154/2016.

4. Žalobca v jeho vyjadrení z 27.4.2017 reagoval na vyjadrenie žalovaných tak, že síce predložili podanie z 29.3.2004 označené ako upomienka, adresované len žalovanému 1/, ktoré však nekorešponduje s odstúpením z 15.1.2008, keďže výzva bola zaslaná ešte v roku 2004 a samotné odstúpenie až v roku 2008. S poukazom na odstúpenia z 3.10.2012 je zrejmé, že nárok žalobcu nie je premlčaný, nakoľko žaloba o zaplatenie bola doručená na súd dňa 21.4.2015, t.j. v rámci uplynutia štvorročnej premlčacej doby v zmysle Obch.z.. Vzhľadom na aplikáciu Obch.z. na daný právny vzťah, nemožno vychádzať z ustanovení o bezdôvodnom obohatení na strane žalovaných, na ktoré sa odvolávajú, t.j. ustanovenia o plynutí premlčacej doby konkrétne § 107 ods. 1 a 2 O.z.. Na obchodno-právny vzťah nemožno aplikovať právnu úpravu premlčania pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 107 O.z., z toho dôvodu, že Obch.z. pre vydanie bezdôvodného obohatenia nestanovuje osobitnú premlčaciu dobu ako je všeobecná štvorročná premlčacia doba práv podľa Obch.z.. Úprava premlčania je komplexne upravená v Obch.z. a vzhľadom na túto skutočnosť nie je v obchodno-právnych vzťahoch odôvodnené použitie občianskoprávnej úpravy. Žalobca uviedol, že hoci ako inštitúcia disponuje vlastným právnym oddelením, nie je vylúčené, aby sa dal zastúpiť v danom konaní advokátom.

5. Žalovaní v ich vyjadrení z 22.5.2007 uviedli, že skutočnosť, že žalobca zaslal odstúpenie od zmluvy neskôr, neznamená, že výzva nebola zaslaná. Žalobca k pohľadávke nepristupoval s patričnou náležitosťou, keď nezaslal odstúpenie od zmluvy skôr. Nesúhlasili s vyjadrením žalobcu, že zmluva nie je typovou zmluvou. Zmluva, hoci má v bode I a II údaje o stavbe, je vo svojej podstate typovou zmluvou

z pohľadu žalovaných, pretože zmluvu pred podpisom nemohli žiadnym spôsobom zmeniť, nemohli vyjednávať a jedinou ich alternatívou bolo prijatie resp. odmietnutie návrhu.

6. V ďalších podaniach strany (žalobca v podaniach z 30.5.2017, 12.3.2018, 17.4.2018, 11.5.2018, 15.6.2018 a 26.11.2018 a žalovaní 1/ a 2/ v podaniach z 9.5.2018, 15.6.2018, 9.7.2018 a 18.12.2018) zotrvali na svojich doterajších vyjadreniach a poukazovali najmä na aktuálnu judikatúru vo vzťahoch k sporným otázkam medzi stranami.

7. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení CSP, účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej aj „O.s.p.“), keďže podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a podľa ods. 2 vety prvej rovnakého ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spolu so závislým výrokom o náhrade trov prvoinštančného konania zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Predmetom odvolacieho prieskumu sa stal rozsudok súdu prvej inštancie iba v napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu (o zaplatenie istiny 17.686,09 eur, zmluvného úroku vo výške 8.870,78 eur, úroku z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 17.686,09 eur od 14.11.2016 do zaplatenia a zmluvnej pokuty vo výške 2.611,74 eur) a v časti náhrady trov prvoinštančného konania strán, teda výroky III. a IV. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a či vec správne právne posúdil, ak posúdil zmluvu o úvere (uzavretú medzi stranami) ako spotrebiteľskú zmluvu podľa ust. § 52 a nasl. O.z., od ktorej žalobca odstúpil s účinkami v zmysle ust. § 48 ods. 1 a 2 O.z., v dôsledku čoho mu vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaných podľa § 457 O.z. a ak dospel k záveru, že vo zvyšnej časti (nad rámec nárokov vo vzťahu ku ktorým bolo konanie zastavené) nebolo možné žalobe vyhovieť pre žalovanými dôvodne vznesenú námietku premlčania, posúdenú podľa ust. § 107 ods. 1 O.z..

Súd prvej inštancie argumentoval tým, že žalobca uzavrel so žalovanými 11.10.2000 Zmluvu o poskytnutí podpory (uzavretú podľa ustanovení zák. NR SR 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov) vo forme úveru č. 207/1230/2000, na základe ktorej bola žalovaným poskytnutá podpora vo forme úveru vo výške 600.000 Sk (19.916,35 eur), pričom súd posúdil predmetnú zmluvu ako zmluvu spotrebiteľskú, bez ohľadu na to, že nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa ZoSÚ, tiež bol názoru, že žalobca je samostatnou právnickou osobou, ktorá má charakter subjektu hospodáriaceho so ziskom, preto vykonáva činnosť obchodnú, a preto aj žalobcu je možné subsumovať pod ust. § 52 ods. 3 O.z., postaveniu žalobcu ako dodávateľa napovedá aj skutočnosť započítavania platieb urobených žalovanými na príslušenstvo, čo predstavuje čisto obchodný prístup, žalovaní sú pritom nepochybne spotrebiteľmi, ktorí služby žalobcu využili v zmysle ZoŠFRB a nevystupovali v predmetnom právnom vzťahu v rámci svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti s tým, že právny vzťah vzniknutý predmetnou zmluvou medzi jej účastníkmi nie je možné posudzovať ako vzťah obchodného charakteru, pretože podľa samotných záverečných ustanovení zmluvy (čl. XII bod 12.3.) sa táto zmluva riadi najmä O.z., nie Obch.z..

Odvolací súd sa s vyššie uvedeným právnym posúdením zmluvného vzťahu sporových strán súdom prvej inštancie nestotožňuje. Nie je sporné, a potvrdil to aj súd prvej inštancie, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Sporným zostáva a rozhodujúcou právnou otázkou je, či sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu alebo nie, keď spotrebiteľská zmluva v zmysle § 52 a nasl. O.z. je definovaná širšie a môže ňou byť aj zmluva, ktorá nemá charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

9. Tuzemský právny poriadok upravoval špecificky postavenie a ochranu spotrebiteľa od 31.12.1992 do 30.6.2006 v rámci zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (tento bol zrušený až v súvislosti s jeho nahradením novším zákonom č. 250/2007 Z. z., účinným od 1. júla 2007). K nemu pristúpila (a aj po jeho zrušení pretrvala) doplnková úprava spotrebiteľských vzťahov v základnom predpise občianskeho práva (v O. z., tu por. najmä zákon č. 150/2004 Z. z.).

Už ustanovením § 23a ods. 1 ZoOS (účinným od 1. januára 2000 do 24. novembra 2004) bol do práva Slovenskej republiky zanesený pojem tzv. typovej zmluvy, ktorou sa rozumela zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje (ods.1). Podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia typová zmluva nesmela obsahovať a/ neprimerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä 1. podmienky, ktoré viažu predaj výrobku na poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby, ani 2. podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby s požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu; resp. b/ podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi.

V období od 25.11.2004 do 30.6.2007 potom zmenené znenie ust. § 23a ZoOS definovalo spotrebiteľské zmluvy ako zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje (ktorú úpravu inak prevzalo i pôvodné znenie ustanovenia § 3 ods. 3 nového zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z. z. v znení účinnom do 31. októbra 2008 vrátane, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka alebo aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka).

I O. z. definoval spotrebiteľské zmluvy a to v „obnovenom“ ustanovení § 52, pričom aj on tak činil rozdielne v období od 1.4.2004 do 31.12.2007 a v období nasledujúcom potom, keď v prvom období zhora zakotvoval, že spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy; od 1.1.2008 potom platí už definícia považujúca za spotrebiteľskú zmluvu každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (odsek 1), keď dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (odsek 3) a spotrebiteľom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (odsek 4).

Podľa záverov rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 12/2014 z 21. apríla 2015 novelizované znenie ustanovenia § 52 ods. 2 veta tretia O. z., účinné od 1.5.2014 (Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.) sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

Základným definičným znakom spotrebiteľskej zmluvy je to, že ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, pričom zákonná definícia subjektu dodávateľa je aktuálne obsiahnutá v ust. § 52 ods. 3 O.z., podľa ktorého dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Podľa § 2 ods. 1 ZoOS, v znení účinnom do 31.8.2004, na účely tohto zákona sa rozumie: a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti, b) predávajúcim podnikateľ (podľa poznámky 4 - § 2 ods. 2 Obch.z.), ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby, c) výrobcom podnikateľ, ktorý zhotovil výrobok alebo jeho súčasť alebo poskytol služby, ktorý vyťažil prvotnú surovinu alebo ju ďalej spracoval, alebo ktorý sa za výrobcu označil, d) dovozcom podnikateľ, ktorý doviezol výrobky do Slovenskej republiky, e) dodávateľom každý ďalší podnikateľ, ktorý priamo alebo prostredníctvom iných podnikateľov dodal predávajúcemu výrobky, f) výrobkom akákoľvek vec, ktorá bola vyrobená, vyťažaná alebo inak získaná bez ohľadu na stupeň jej spracovania a je určená na ponuku spotrebiteľovi, g) službou akákoľvek činnosť, ktorá je určená na ponuku spotrebiteľovi s výnimkou činností podľa osobitných predpisov.

Podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku (pričom s účinnosťou od 1.5.2018 § 2 ods.

1 Obch.z. znie: Podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.). Podnikaním je teda podľa Obch.z. len taká činnosť, ktorú vykonáva podnikateľ a zároveň kumulatívne spĺňa všetky znaky, ktoré zákon požaduje: samostatnosť, sústavnosť, uskutočnenie vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku. Samostatnosť pri výkone podnikateľskej činnosti podnikateľom je potrebné vykladať v tom zmysle, že podnikateľ sám rozhoduje o spôsobe a formách svojej podnikateľskej činnosti, a teda nie je podriadený inému subjektu. Pre naplnenie zákonnej definície podnikania je potrebné kumulatívne splnenie všetkých vyššie uvedených pojmových znakov. Pojem obchodná činnosť nie je definovaný žiadnym právnym predpisom, v zásade sa pod ňu subsumuje činnosť predstavujúca výkon povolania, profesie alebo iný charakter obchodnej činnosti majúci základ v osobitnom právnom režime (napríklad v osobitnom zákonnom štatúte), pričom sa kladie dôraz na kvalifikovanosť danej činnosti a profesionalitu jej výkonu. Taktiež býva tento pojem charakterizovaný ako výkon činnosti smerujúcej k tvorbe zisku s predmetom zameraným na poskytovanie služieb alebo predaj tovarov na základe osobitnej kategórie povolenia/licencie, resp. na základe osobitného zákonného štatútu.

Pokiaľ ide o status žalobcu, v § 2 ods. 1 ZoŠFRB (zákona č. 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania, účinného od 1.5.1996, zrušeného od 1.1.2004) je ustanovené, že správu fondu vykonáva Ministerstvo výstavby a verejných prác Slovenskej republiky. Podľa § 17 ods. 1 zákona NR SR č. 607/2003 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania (účinného od 1.1.2004, zrušeného od 1.1.2014), Štátny fond rozvoja bývania zriadený zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov je Štátnym fondom rozvoja bývania podľa tohto zákona. Podľa § 22 ods. 1 zákona NR SR č. 150/2013 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania, účinného od 1.1.2014 (ďalej aj „NZoŠFRB“), Štátny fond rozvoja bývania podľa zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov je fondom podľa tohto zákona. Podľa § 2 ods. 1 zákona NR SR č. 150/2013 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania (v znení účinnom od 1.1.2018) správcom fondu je Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“); podľa § 20 ods. 1 rovnakého zákona podrobnosti o organizácii a činnosti fondu upravuje štatút fondu, ktorý schvaľuje minister; podľa § 1 ods. 1 rovnakého zákona Štátny fond rozvoja bývania (podľa poznámky 1 - § 5 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) je právnická osoba so sídlom v Bratislave.

Žalobca teda bol i je právnickou osobou vystupujúcou vo vlastnom mene, jeho správcom bolo i je ministerstvo.

Podľa odvolacieho súdu je rozhodujúce, že podľa § 1 ods. 1 ZoŠFRB bol žalobca zriadený na financovanie štátnej podpory, jeho prostredníctvom sa uskutočňovala pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, a aj aktuálne podľa § 1 ods. 2 a 3 NZoŠFRB je žalobca účelovým fondom, ktorý bol zriadený na plnenie osobitných úloh štátu, t.j. financovanie priorít štátnej bytovej politiky schválených vládou Slovenskej republiky pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, na účely NZoŠFRB je finančnou inštitúciou slúžiacou na implementáciu finančných nástrojov podľa osobitného predpisu (ktorým je podľa poznámky 2 - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 / Ú.v. EÚ L 347, 20.12.2013/). S ohľadom na uvedené je preto zjavné, že žalobca plnil a plní úlohy a vykonáva činnosti za podmienok presne vymedzených v ZoŠFRB a NZoŠFRB, resp. ostatných všeobecne záväzných právnych predpisoch a nadväzujúcich vykonávacích predpisoch, prostredníctvom ktorých dochádza k realizácii štátnej bytovej politiky, poskytovaniu štátnej pomoci (finančnej podpory) a napĺňaniu verejného záujmu (rozširovanie a zveľaďovanie bytového fondu), čo samo o sebe nepredstavuje ani podnikateľskú činnosť a ani obchodnú činnosť s cieľom tvorby zisku, tak ako dôvodne argumentuje odvolateľ. Žalobca nevykonával a nevykonáva svoju činnosť nezávisle a samostatne v miere typickej pre subjekty vykonávajúce štandardné obchodné a podnikateľské činnosti, nakoľko ex lege podlieha správe Ministerstva dopravy a výstavby SR, hospodári podľa schváleného rozpočtu, zapojeného finančnými vzťahmi na rozpočet Ministerstva, hospodárenie fondu sa riadi rozpočtom fondu, ktorý schvaľuje vláda SR na návrh ministerstva, podlieha kontrole svojej činnosti Ministerstvom; jeho základný vnútorný predpis upravujúci jeho organizáciu a činnosť (štatút fondu) podlieha schváleniu ministra.

Odvolaateľ tiež správne argumentuje, že ďalšou skutočnosťou, ktorá potvrdzuje, že činnosť žalobcu nie je obchodnou alebo inou podnikateľskou je to, že v zmysle § 4 ods. 1 NZoŠFRB prostriedky fondu možno použiť len na štátnu podporu poskytovanú na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu a výdavky súvisiace s činnosťou fondu (aj podľa § 4 ods. 1 ZoŠFRB prostriedky fondu možno použiť na a) podpory poskytované na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, b) správu fondu, c) splátky úverov poskytnutých fondu bankami a na úhradu úrokov z týchto úverov), čiže nedochádzalo a nedochádza k rozdeleniu zisku, ako je to obvyklé pri obchodných spoločnostiach, ale žalobca je viazaný zákonom a jeho prostriedky môže použiť výlučne len na uvedené účely. Pojmový znak podnikania "za účelom dosiahnutia zisku" je naplnený vtedy ak je činnosť aktívne zameraná na dosiahnutie zisku (majetkového prospechu). Z uvedeného vyplýva, že činnosť, ktorú žalobca vykonáva, nemožno kvalifikovať ako obchodnú alebo inú podnikateľskú činnosť, nakoľko nespĺňa všetky jej taxatívne vymedzené pojmové znaky.

Zároveň je potrebné prihliadnúť aj na nasledujúce odlišnosti vo fungovaní žalobcu zdôraznené samotným žalobcom, ktoré potvrdzujú právny záver, že jeho činnosť nenapĺňa a nenapĺňa pojmové znaky podnikania. Žalobca neposkytuje podporu (úvery) na štandardnom princípe trhového hospodárstva riadiacom sa ponukou a dopytom, nakoľko neprispôsobuje účel poskytovaných podpôr, ich výšku ani úrokové sadzby dopytu na trhu; podpora žalobcu je poskytovaná na základe zákona o ŠFRB presne vymedzenému okruhu žiadateľov bez ohľadu na reálny dopyt na trhu; výška úrokových sadzieb uplatňovaných žalobcom je presne stanovená príslušnou Vyhláškou (akt. vyhl. č. 284/2013 Z.z. v znení vyhl. č. 283/2017 Z.z.), pričom je podstatne nižšia ako pri klasických komerčných finančných inštitúciách. Popísané aspekty činnosti žalobcu evidentne zdôrazňujú napĺňanie verejného (celospoločenského) záujmu a vládnej politiky zveľaďovania a rozširovania bytového fondu v Slovenskej republike. Komerčný záujem na dosiahnutí zisku je potlačený, resp. v prípade poskytovania bezúročných úverov aj úplne absentujúci, teda zmysel relatívne prísnej právnej úpravy spotrebiteľských právnych vzťahov so zameraním sa na ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany je v prípade žalobcu nelogický, pretože už samotné zriadenie žalobcu zákonom, podmienky fungovania a jeho účelové určenie je zamerané na ochranu a pomoc komerčne znevýhodneným žiadateľom o financovanie výstavby a bývania.

Na základe všetkého vyššie uvedeného preto odvolací súd dospel k jednoznačnému záveru, že žalobca ako právnická osoba zriadená Zákonom o Štátnom fonde rozvoja bývania je účelovým fondom, ktorý v zmysle legálnej definície pojmu spotrebiteľskej zmluvy nespĺňa pojmové znaky dodávateľa a Zmluva o poskytnutí podpory uzavretá podľa ustanovení ZoŠFRB vo forme úveru stranami tak nie je spotrebiteľskou zmluvou (existencia dodávateľa na jednej strane je pojmovým znakom spotrebiteľskej zmluvy a ak ani jedna strana nie je dodávateľom, zmluva nemôže byť spotrebiteľskou). Práve uvedený právny názor je v súlade s rozhodovacou praxou súdov SR, ktoré obdobný zmluvný vzťah neposúdili ako vzťah spotrebiteľský (napr. rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 14C/323/2013-230 zo 14.1.2016 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 14C/323/2013-293 z 11.2.2016, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/249/2016 z 20.10.2016). Iba podporne možno poukázať aj na dôvodovú správu (viď napr. B. Osobitná časť čl. I k bodu 19) zákona č. 244/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 150/2013 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení zákona č. 276/2015 Z.z. a ktorým sa mení zákon č. 17/2006 Z.z. o osobitnom kvalifikačnom predpoklade na zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy na úseku bývania, podľa ktorej dôvodovej správy Zmluva o poskytnutí podpory nie je typovou, formulárovou zmluvou, ŠFRB nespĺňa definíciu dodávateľa podľa § 52 ods. 3 O.z. a podpora poskytnutá vo forme úveru nie je spotrebiteľskou zmluvou podľa O.z. ani spotrebiteľským úverom podľa ZoSÚ.

10. Úverová zmluva uzavretá medzi stranami je teda úverovou zmluvou v zmysle § 497 a nasl. Obch.z., na ktorú je potrebné aplikovať režim Obchodného zákonníka.

Podľa § 497 Obch.z. zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

V zmysle § 261 ods. 3 písm. d/ Obch.z. touto časťou zákona (tretia časť: obchodné záväzkové vzťahy) sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov okrem iných i záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere (§ 497 Obch.z.). Podľa ods. 4 rovnakého ustanovenia touto časťou zákona sa spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov záväzkových vzťahov, ktoré sa spravujú touto časťou zákona podľa predchádzajúcich odsekov, ako aj záložné právo k nehnuteľnostiam pri zabezpečení práv spojených s dlhopismi a záložné právo k cenným papierom v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom.

Za obchodné záväzkové vzťahy považuje právna úprava aj ďalšie vzťahy, bez zreteľa na povahu účastníkov, ktoré sú taxatívne vymedzené v § 261 ods. 3 písm. d/ Obch.z.; právne vzťahy založené

zmluvou o úvere (§ 497 Obch.z.) preto zo zákona reprezentujú doktrinálnu kategóriu tzv. „absolútnych obchodov“. Jej rozhodujúcim znakom je forma (typ) vzťahu, nie jeho subjekty; nevyžaduje sa, aby išlo výlučne o vzťahy medzi podnikateľmi. V právnom vzťahu vyplývajúcom zo zmluvy o úvere, ako aj v právnom vzťahu, ktorý vznikne zo zabezpečenia záväzku dlžníka v takomto vzťahu, sa jeho subjekty riadia Obch.z.. Pre vzťahy, ktoré sa podľa § 261 Obch.z. spravujú Obch.z., si strany nemôžu ani dohodnúť, že ich vzťah sa bude spravovať iným zákonom (napr. Občianskym zákonníkom), lebo ustanovenie § 261 ods. 3 písm. d/ Obch.z. je ustanovením kogentným, t. j. ktoré nepripúšťa jeho modifikáciu ani vylúčenie jeho normatívneho (zaväzujúceho) účinku dohodou zmluvných strán (porovnaj uznesenie NS SR z 29.3.2012 sp. zn. 5Cdo/120/2010). Keďže podľa § 263 Obch.z. v znení účinnom do 31.12.2001, strany sa môžu odchýliť od ustanovení tejto časti zákona alebo jej jednotlivé ustanovenia vylúčiť s výnimkou ustanovení § 261 a § 262 ods. 2, § 263 až 272, § 273 ods. 1, § 276 až 289, 303, 304, § 306 ods. 2 a 3, § 308, § 311 ods. 1, § 312, 313, § 321 ods. 4, 324, 341, 365, 370, 371, 376, 382, 384, 386 až 408, 408a, 444, 458, 459, 477, 478, § 479 ods. 2, § 480, 481, § 483 ods. 3, § 488, 493, 499, § 509 ods. 1, § 592, 597, 669, 711, 720, 725, 729 a 743, potom pre vzťahy, ktoré sa podľa § 261 spravujú Obchodným zákonníkom, ktorým je i daný vzťah vzniknutý na základe zmluvy o úvere, si strany ani dohodou nemohli platne dojednať, že sa bude spravovať iným zákonom - Občianskym zákonníkom (čl. XII bod 12.3. zmluvy).

11. Na základe vyššie uvedeného nemohlo obstáť ani právne posúdenie veci súdom prvej inštancie vo vzťahu k odstúpeniu od zmluvy (a jeho účinkov) a k premlčaniu podľa ust. Občianskeho zákonníka. Tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, pretože aj keď súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie, tak toto vyhodnocoval len v rozsahu potrebnom pre zistenie premlčania podľa ust. O.z.. Nie je možné požadovať, aby odvolací súd vykonával dokazovanie, ak je to neúčelné, najmä v prípade ak nebol skutkový stav subsumovaný pod všetky relevantné právne normy, v dôsledku čoho nebolo možné posúdiť vykonané dokazovanie. S tým potom súvisí zistenie skutkového stavu veci (ako následok nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie) a nedostatočný argumentačný základ pre preskúmanie veci odvolacím súdom, dôsledkom čoho je nesúlad s právom strany na spravodlivý proces.

Odvolací súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyšovo zamietajúcej žalobu a v časti o náhrade trov prvoinštančného konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže nebolo účelné nahradiť dokazovanie pred súdom prvej inštancie odvolacím súdom, ktorého podstata činnosti spočíva v prieskume rozhodovacej činnosti súdu nižšej inštancie, ktorú však nemôže nahrádzať.

12. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaného právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude opätovne vec prejednať a znova posúdiť žalobou uplatnený nárok v zostávajúcom rozsahu, posúdiť jeho danosť v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka a ďalších na vec sa vzťahujúcich ustanovení, vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, ktoré je povinný v prípade potreby doplniť v závislosti na aktivite sporových strán a potom vo veci znova rozhodnúť o zostávajúcom predmete konania, pričom výsledky vykonaného dokazovania je nevyhnutné vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v čl. 15 Základných princípov CSP a v ust. § 191 ods. 1 CSP, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj skutkové a právne argumenty strán, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec sa vzťahujúcich zákonných ustanovení. V odôvodnení rozhodnutia je potrebné uviesť aj citáciu aplikovaných právnych noriem, vysvetlenie, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu týchto právnych noriem a dostatočnú argumentáciu pri ich výklade. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 a 3 CSP odôvodniť.

13. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. V novom rozhodnutí o veci teda rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania.

14. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods.1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods.2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)